

θαυμασίας. "Αν ἦμουν ποιητής θὰ ἔγραφα εἰς στίχους μαργαριταρένιους τὸ μαρτύριόν μου... θὰ ἤμποροῦσα κἄν νὰ ξεθυμάνω. Ἄλλὰ δὲν εἶμαι τίποτε... ἀνίκανος, ἀμαθής, ἐλεινός, γελοῖος.

Καὶ ἤρχισε νὰ κλαίη.

Ὁ Ἰωάννης τὸν ἔσφιγγεν ἐν τῇ ἀγκάλῃ μετὰ τρυφερότητος μητρικῆς. Δὲν ἀπεπειράθη νὰ τὸν παρηγορήσῃ διὰ λόγων, ἀλλ' ἐκεῖνος αἰφνης ἀπεσπάσθη ἐκ τῶν χειρῶν του, κατῆλθε τῆς κλίνης καὶ ἠνέωξε τὸ ἡμίκλειστον παράθυρον. Ὁ ἥλιος εἰσῆλθε θωπευτικώτατος.

— Τί ὥρακιά ἡμέρα χειμωνιάτικη... Κ' ἐγὼ σὲ πλήττω μὲ ταῖς ἀνοσιαῖς μου καὶ τὰ παιδιακισιά δάκρυά μου. Θὰ ἴντυθῶ νὰ πάμε περιπατοῦν νὰ ἠλιασθούμε ἡλιόλουστον, καὶ νὰ μιλήσωμε γιὰ τὰ ἴδικά σου. Πότε φεύγεις λοιπόν;

— Μεθαύριον τὸ πρῶν, ἂν θέλῃ ὁ Θεός.

— Φαντάζομαι τὴν χαρὰν τῆς Μαργαρίτας, ὅταν θὰ ἔλαβε τὸ τηλεγράφημά σου χθὲς βράδυ. Κοντεύω νὰ γείνω κακός... ἀρχίζω νὰ σὲ ζηλεύω γιὰ τὴν εὐτυχία σου.

— Ἄφησε τὰς Ἀθήνας ὀλίγας ἡμέρας κ' ἔλα μαζί μου καὶ σύ. Θὰ σοῦ κάμῃ καλὸν τὸ ταξίδι καὶ θὰ ξεχάσῃς τὰ φαντασιώδη αὐτὰ βράσιά σου.

— Ὅχι, ὄχι! δὲν θέλω ν' ἀνακατώσω εἰς τὴν εὐτυχία σου τὴν ἰδική μου δυστυχία ποτέ!

Εἶχεν ἤδη ἐνδύθῃ· ἔλαβε τὸν πῖλον καὶ τὴν ράβδον του καὶ ἐξῆλθε μετὰ τοῦ Ἰωάννου. Ἄνευ οὐδεμιᾶς συνεννόησεως διηυθύνθησαν πρὸς τὸ Στάδιον· ἐκεῖ ἦτο ὁ συνήθης καὶ φίλτατος περίπατος αὐτῶν.

Γ'

Ὁ Ἰανουάριος, ὁ λευκογένειος αὐτὸς γέρων τῶν ἡμερολογίων, εἶχε καταστήσῃ τὰς Ἀθήνας λευκάς ὅπως τὰ γένειά του διὰ σπιθαμιαίου στρώματος χιόνος. Εὐτυχεῖς ὅσοι εἶχον πλήρη τὴν ἀποθήκην τῶν καυσοξύλων, καλὴν ἐστίαν καὶ οὐδεμίαν ἐργασίαν, ἥτις ν' ἀναγκάζῃ αὐτοὺς νὰ ἐξέλθωσιν.

Ὁ Μενέλαος κατὰ τὸ τρίτον μόνον εὐτυχῆς ἔμενε κεκλεισμένος ἐν τῷ ψυχρῷ δωματίῳ του. Ἐκάθητο πλησίον τοῦ παραθύρου, ὅτε μὲν ὑψῶν τὸ βλέμμα πρὸς τὸν μολυβδῖνον οὐρανόν, ὅτε δὲ προσηλωμένος ὦραν πολλὴν ἐπὶ τῶν *Ποιητικῶν μελετῶν* τοῦ Δαμαρτίου, ἃς ἐκράτει ἐπὶ τῶν γονάτων του. Μολονότι δὲ εἶχε περιβληθῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐκεῖνη διπλᾶ καὶ τριπλᾶ ἐνδύματα, ἀλλὰ τὸ χιονώδες ψῦχος εἰσεχώρει εἰς τὸ δωμάτιόν του τὸ ἐστερημένον πυρᾶς, καὶ ὁ ἀτυχῆς νεανίας βιγῶν, πολλάκις ἠναγκάζετο νὰ καταλίπῃ τὴν παρὰ τὸ παράθυρον θέσιν, ἵνα περιπατήσῃ γοργῶς ἐπὶ τινὰ λεπτὰ κατὰ μῆκος τοῦ δωματίου προστρίβων καὶ ἐμφυσῶν τὰς ἐψυγμένας χεῖρας αὐτοῦ.

Ἦτο σχεδὸν μεσημβρία, ὅτε ἐκρούσθη ἡ θύρα τοῦ δωματίου του καὶ ἐγερεθεὶς ἔσπευσε ν' ἀνοίξῃ.

Περιβεβλημένος τὸν κηρωτῶν αὐτοῦ μανδύαν εἰσῆλθεν ὁ γραμματοκομιστής.

— Γράμμα συστημένον, εἶπε καὶ ἔτεινε τὸν φάκελλον ἅμα καὶ τὸ βιβλίον τῆς παραλαβῆς πρὸς τὸν Μενέλαον.

Ἐρριψεν ἐκεῖνος ἐν βλέμμα ἐπὶ τῆς ταχυδρομικῆς σφραγίδος, ἥτις ἔφερε τὸ ὄνομα Πάτρι, ὑπέγραψε καὶ, ἅμα ἀπῆλθεν ὁ γραμματοκομιστής, ἔσπευσεν εἰς τὴν παρὰ τὸ παράθυρον θέσιν του, ἀποσφραγίζων τὸν βαρὺν καὶ σκληρὸν φάκελλον.

Ἐπέθετε τί περιείχετο ἐντός. Ὁ Ἰωάννης τῷ εἶχεν ὑποσχεθῆ ὅτι θὰ τῷ στείλῃ προσεχῶς τὴν φωτογραφίαν τῆς μνηστῆς του. Ἐκ τῆς ἀνυπομονησίας κατέσχισε καὶ τὸν φάκελλον καὶ μέρος τῆς ἐντός αὐτοῦ ἐπιστολῆς. Ἡ φωτογραφία ἀπεκαλύφθη—ἀλλὰ συγχρόνως κραυγὴ τῆς ὄξεια, σπαρακτικῆ, ἐξέφυγεν ἐκ τῶν χειλέων τοῦ νεανίου.

— Αὐτή, αὐτή!... ἐβέβησε τρίζων τοὺς ὀδόντας, καὶ κατέπεσεν ἀσπείρων ἐπὶ τοῦ δαπέδου.

Οἱ παροικούντες σπουδασταὶ ἔντρομον ἐκ τῆς κραυγῆς ἐκείνης, ἥτις συνετέραζεν ὀλόκληρον τὴν σαθρὰν οἰκίαν, ἔσπευσαν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Μενέλαου· εὗρον δ' αὐτὸν ἄπνον ἤδη, ἐκτάδην κείμενον ἐπὶ τοῦ δαπέδου καὶ κρατοῦντα ἐπὶ τῆς καρδίας τὴν φωτογραφίαν τῆς Μαργαρίτας, συντεθλιμμένην, κατεστραμμένην ἐκ τοῦ σπασμωδικοῦ συσφίγματος τῶν δακτύλων.

Πᾶσαι αἱ προσπάθειαι αὐτῶν ὅπως ἀναζωογονήσωσι τὸν νέον ἀπέβησαν μάταιαι· διακεκριμένος δ' ἱατρός προσκληθεὶς παραχρῆμα ἐβεβαίωσεν ὅτι ἦτο νεκρός, ἀποθάνων ἐκ νοσήματος καρδιακοῦ, ἐκ τοῦ ὁποίου φαίνεται ὅτι ἔπασχε πρὸ χρόνου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΡΟΣΙΝΗΣ.

ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΑΓΑΘΟΕΡΓΙΑ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

ΑΙ ΜΙΚΡΑΙ ΑΔΕΛΦΑΙ ΤΩΝ ΑΠΟΡΩΝ

(Ἐκ τῶν τοῦ Maxime Du Camp)

Ἀφιερῶται τῷ θεραπευτηρίῳ « Ἐὐεὐαγγελισμός »

Β'. ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ.

Πολλοὶ τῶν δυστυχῶν τούτων ἀποκλείονται πάσης ἐργασίας, γενόμενοι καλὶμπαῖδες καὶ μόλις ἐννοῦντες ἰδεάν τινὰ ἀπλῆν, μόλις δυνάμενοι νὰ ἐκφρασῶσιν ἐπιθυμίαν, διότι δυσκόλως ἀρροῦσι λέξεις τινὰς ἀσυνκρῆτους. Καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ὀφθαλμοὶ των δὲν ἔχουσι βλέμμα, ἔφθασαν εἰς τὴν ἐσχάτην βαθμίδα τῆς ἀνθρωπίνης κλίμακος. Ἄλλοι κατέθησαν ἐπὶ κατώτερον καὶ περιέπεσαν εἰς βίον κτηνώδη. Δέον νὰ ἐπιμελῶνται αὐτῶν καὶ γὰ ἀλλάσσωσιν αὐτοὺς ὡς μικρὰ παιδία, καθόσον οὐδεὶς ἔχουσι πλέον συνείδησιν, οὐδ' αὐτῶν τῶν φυσικῶν ἀναγκῶν. Εἶνε δὲ συνηγμένοι εἰς αἰθούσας ἰδιαιτέραν πλησίον τοῦ θεραπευτηρίου—ὅπερ ἄτοπον—καὶ ζῶσιν ἢ μᾶλλον συτηροῦνται ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν ἀδελφῆς, ἥτις πολλάκις βεβαίως μετὰ πόθου ἀνεμνήσθη τῆς ἐποχῆς, ὅτε νέα οὖσα καὶ τὸ ποίμνιον αὐτῆς βόσκουσα, ἀνέπνεεν ἐλευθέρως τὸν καθαρὸν ἀέρα τῶν ἀγρῶν. Καὶ

καίουσιν μὲν θυμιάμα, ἀλλ' ἡ ναυτιώδης ὁσμὴ μόλις μετριάζεται. Ὑπάρχουσι πρὸς τούτους παράλυτοι, τυφλοί, δυστυχεῖς πάσχοντες ἐξ ἐπιληψίας, παράφρονας, οὓς κρατοῦσιν ἐνόσφ εἶνε ἀκίνδυνοι, ὡσεὶ τὰ ἀνθρώπινα δεινὰ ἐπεσωρεύθησαν ἐκεῖ, ὅπως ἐμπνεύσωσι μετριοφροσύνην τινὰ εἰς τὸν βασιλέα τοῦ κόσμου. Δεινὰ ἀφ' ἑνὸς μὲν σωματικά, τὰ ὅποια βλέπομεν καὶ ψηλαζῶμεν καὶ συγκινούμεθα, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἠθικά, τὰ ὅποια ἀχθόμενοι μαντεύομεν. Βεβαίως τὸ ἴδρυμα τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν τῶν ἀπόρων εἶνε λιμνὴ σωτηρίας καὶ καταφύγιον, ἀλλὰ διὰ τίνων ὑπάλλων καὶ μετὰ πόσας τραυμίας εἰσέρχονται εἰς αὐτόν; Ἐκεῖ ἐξοκείλλουσιν ὑπάρχει, οἷας ἀδυνατοῦσι νὰ ἐπινοήσωσιν οἱ ἐφευρετικώτεροι τῶν μυθιστοριογράφων. Ἐὰν ἕκαστος διηγείτο τὴν ἑαυτοῦ ἱστορίαν, ἠθέλωμεν θαυμάσει τὸ πλῆθος τῶν συμφορῶν καὶ τῶν κακιῶν, αἵτινες ἐπιβαρύνουσι τὸν ἄνθρωπον. Πόθεν ὠρμήθησαν οἱ ταλαίπωροι οὗτοι ὑπότροφοι; ποῖαν ὁδὸν διήρυσαν; εἰς ποίους σταθμούς ἀνεπαύθησαν; ἐκ τίνων βαρῶν ἐξήχθησαν πρὶν ἢ γενίωσι δεκτοὶ εἰς τὴν φιλόξενον οἰκίαν; Δὲν κοινολογοῦσιν εὐκόλως τὸ περὶ τούτων ἀπόρητον. Αἱ Μικραὶ Ἀδελφαὶ γινώσκουσιν αὐτό, ἀλλὰ σιωπῶσιν, ἐὰν δὲ μοι ἐγένετο ἐμπιστευτικὴ τις ἀνακρίνωσις, δὲν δύναμαι νὰ μεταδώσω αὐτὴν. Ἐρεῦς τις μοι ἔλεγε περὶ τῶν γερόντων ὁμιλῶν « Ἐπανερχονται ταχέως εἰς τὰ καλὰ αἰσθήματα ». — Ἐπανερχοῦνται ἀρά γε; Δὲν πιστεύω οἱ πλείστοι πρῶτον ἤδη ἔρχονται εἰς αὐτά. Ὑπάρχουσι μεταξὺ αὐτῶν ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι εἶχον περιουσίαν τινὰ καὶ ἐξήσαν τὸν βίον τοῦ συρμοῦ τινὰς ἡγάγαν εἰς τὴν πενίαν ἐπάγγελμα κοκῶς ἐκλεχθῆν καὶ κακῶς ἐξασκηθῆν ἄλλοι διήλθον διὰ τῶν δικαστηρίων καὶ τῆς εἰρκτῆς, ἄλλοι πάλιν, ἀτυχεῖς καὶ ἀπροσπάτετοι, δὲν ἠδυνήθησαν ν' ἀνθῆσωσιν εἰς τὸν τῆς ζωῆς ἀγῶνα καὶ ἠττήθησαν ἐν αὐτῷ. Πολλοὶ παραχωρήσαντες τὴν μικρὰν αὐτῶν περιουσίαν εἰς τὰ τέκνα τῶν, ὑπέστησαν παρ' αὐτῶν αἰκισμούς, καὶ ἐκδιωχθέντες ἠναγκάσθησαν νὰ ζητῶσιν ἐλεημοσύνην. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἀληταί, οὓς οὐδέεις νόμος ἠδυνήθη νὰ δαμάσῃ, οὐδὲν ἐπάγγελμα νὰ χαλινώσῃ καὶ οἴτινες, ὅμοιοι πρὸς τινὰ μεταβατικὰ πτηνὰ, ὑπήκουσαν εἰς τὸ ἀήτητον τῆς φύσεως αὐτῶν ὁρμέμενον τούτους ἀδυνάτοισι νὰ κράτησῶσι. Καὶ προσπαθοῦσι μὲν νὰ μείνωσι, νὰ συνειθίσωσιν εἰς ζωὴν τακτικὴν, νὰ υποβάλωσι τὴν ἀδάμαστον ἀνεξαρτησίαν τῶν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἐν κοινῷ βίου, ἀλλ' εἰς μάτην. Δυνάμις τις ἀγνωστὸς ἄγει αὐτοὺς ἔξω καὶ κατακλίνονται ὑπὸ τῆς γαφύρας, εἰσέρχονται λάθρα εἰς ἀσβεστοκαμίνοισ, κοιμῶνται εἰς τὸν ἥλιον ἐπὶ τῶν ὀχυρωμάτων, ἐνίοτε δὲ συλλαμβάνονται, ὁδηγοῦνται εἰς τὴν ἀτυχημίαν καὶ στέλλονται εἰς δημόσιον τι ἀσυλον, ἀλλὰ μὴ δύναμενοι οὐδ' ἐκεῖ νὰ μείνωσι, δραπέτεύουσι καὶ ἐπαναστρέφουσιν εἰς τὴν προσφιλεῖ αὐτοῖς ἀλητείαν, ἕως οὗ καταλάβῃ αὐτοὺς ὁ θάνατος ἐπὶ τοῦ χειλοῦς χάνδακός τινος, ἐπὶ τοῦ κραδῶτος τοῦ νοσοκομείου ἢ εἰς τὸ καλλίον τῆς εἰρκτῆς τοῦ ἐν αὐτοῖς. Τῶν γυναικῶν ὁ βίος δὲν ὑπερεῖ κατὰ τὰς περιπετείας. Πολλοὶ αὐτῶν ἐξήσαν ἡμέρας δόξης καὶ ἤκουσαν τοὺς φοιτητὰς χειροκροτοῦντας βασιλικὸν τι ἄσμα ἐπιτυχῶς ἐκτελεσθέν ἢ ὀρχηστικὸν ἄθλον ἡμιστά σμυνοπρεπῆ. Αὐταὶ εὐκόλως ἀναγνωρίζονται, καίτοι ἔχουσαι ρυτίδας καὶ κόμην λευκὴν καὶ τὴν τοῦ

ἐσχάτου γῆρατος ἐν γενεῖ παρακμῆν, καθότι ἐν τῇ στάσει αὐτῶν, ἐν τῷ λοξῷ τοῦ βλέμματος, ἐν τῷ ἀναιδεῖ τῆς ὄψεως, διετήρησάν τι τὸ ἀναμνησκον τὰς ἀρχαίας προκλήσεις, ὡς κενὴ τις καὶ τεθραυσμένη φιάλη διατρεῖ τὸ ἄρωμα τοῦ μύρου, τὸ ὅποιον περιέκλειεν. Ἐκ τῆς ἐξογκώσεως τῶν τεγόντων τοῦ λαμοῦ διακρίνονται ὅσαι ἔσυραν ποτε τὴν ἄμαξαν τῆς λαχανοπώλιδος, αἱ δὲ ἔγγαμοι, ἐκ τοῦ χρυσοῦ δακτύλιου τοῦ λάμποντος ἐπὶ τοῦ δακτύλου τῶν. Ὅσον πτωχῆ, ὅσον πεινάλέα καὶ ἂν ἡ γυνὴ τις, δὲν ὑπάρχει παράδειγμα τοῦ νὰ ἐνεχυρίασε τὸν νομιμῶν τῆς δακτύλιον, τὸν ὁρατὸν τοῦτον μάρτυρα τῆς νομιμότητος τοῦ βίου τῆς, οὐδὲ κατ' αὐτὴν τὴν ὥραν τῆς μερίστης στενοχωρίας. Τοῦτο εἶνε γνωστὸν εἰς τὸ ἐνεχυροδανειστήριον (Mont de piété). Αἱ γυναῖκες εἶνε μᾶλλον δυσδοίκατοι τῶν ἀνδρῶν οὗτοι, ἐκ τὸς ὀλιγίστων ἐξαιρέσεων, εἶνε ἥπιοι καὶ μετὰ ἄεθλοισι ὑπέκρινον εἰς τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν τὴν μητρότητα. Αἱ γυναῖκες, μᾶλλον νευρικά, βασιανίζομεναι δὲ ὑπὸ τῶν ἀναμνησέων τῶν καὶ καυχώμεναι ἐπὶ τῷ παρελθόντι βίῳ, ὃν παρδίζεις πως μεγεθύνουσι, πρὸς δὲ μὴ ὑπιστάμεναι ὡς οἱ ἄνδρες τὴν τοῦ ἑτέρου φύλου ἐπιτροπὴν, ἀπειθοῦσιν ἐνίοτε, μεμψιμοροῦσι, κλαίουσιν καὶ καταρῶνται τὴν τύχην. Διὰ τὸ τοῦ καλοῦ τὰς καθουχάξουσιν, ἀλλ' ἐνίοτε δὲν κατορθοῦσι νὰ τὰς καταπραυνώσιν εἰμὴ μόνον διὰ προσθέτου κυάθου καζέ. Εἰς τὸ δέλεαρ τοῦτο οὐδεμὴ ἀνίσταται ὀρχή.

Αἱ Ἀδελφαὶ καλοῦσι τοὺς εὐπειθεῖς τούτους ὑποτρόπους καὶ τὰς ἀπειθεῖς ὑποτρόπους « καλοὺς μικροὺς γέροντας » καὶ « καλὰς μικρὰς γραιίας » αἱ ἴδιαι καλοῦνται « καλὰ μικρὰ ἀδελφαί », ἢ δὲ ἠγυμμένη « καλὴ μικρὰ μήτηρ ». Πάντες εἶνε καλοὶ καὶ μικροί. Αἱ παιδαριώδεις μὲν αὐταὶ ἀλλὰ συγκινητικὴ ἐπικλήσεις ἀποδεικνύουσι πόσον ἡ πειθαρχία εἶνε μαλακὴ καὶ ἀνάλογος πρὸς τὴν ἀδυναμίαν τῶν διοικουμένων. Ἐνίοτε αἱ ἀδελφαὶ ἀποστραφῶνται τὴν κεφαλὴν, ἵνα μὴ ἴδωσι καὶ μὴ ἀναγκασθῶσι νὰ ἐπιπλήσωσι. Δις τῆς εβδομάδος αἱ θύραι ἀνοίγονται καὶ οἱ ὑπότροφοι ἔχουσιν ἄδειαν ἐξόδου ἀπὸ τῆς πρωίας μέχρι τῆς ὅ τῆς ἐσπέρας. Πολλάκις εἰς τῶν καλῶν μικρῶν γερόντων ἢ μία τῶν καλῶν μικρῶν γραιῶν ἐπανερχοῦνται τραυλίζοντες καὶ ἔχοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς λαμπροὺς καὶ τὸ βάδισμα ἀβέβιον. Αἱ Ἀδελφαὶ προσποιοῦνται ὅτι δὲν παρατηροῦσι τὸ τοιοῦτον. « Τὸσον εὐκόλως μεθύσκονται »! μοι ἔλεγε μὴ ἠγυμμένη. « Ἄλλ' ἐὰν ἐπὶ τῆς κλίμακος ἦ ἐν τῷ ὑπνωτηρίῳ ἀγλάνησις τις τοῦ καπνελείου ἐκδηλωθῇ δι' ἄσματος ἀσμένου ἢ δι' ἀπερροῦς χειρονομίας, ἢ Μικρὰ Ἀδελφὴ ἐπεμβαίνει καὶ τιμωρεῖ τὸν πταίσαντα διὰ στερησεως ἐξόδου. Αὕτη δὲ εἶνε ἡ μεγίστη ποινή καὶ σπανίως ἐπιβάλλεται. Εἰς τὰ δυστυχεῖ ἐκεῖνα ὄντα μία ὑπολείπεται εὐχαρίστησις, ἢ τοῦ παρελθόντος λήθη. Ὁ αἰὼς συντελεῖ εἰς τὴν τύχην, διὸ καὶ δὲν ἐλέγχονται αὐστηρῶς ἐν μὴ σμυθῇ χάνδαλον. Ἐπὶ ἀκρατεῖα κατηγοροῦμενοι ἀπολογουῦνται λέγοντες « Ἐἴμικι ὀλίγον σ τὸ κέφι καὶ μὲ ἐπιπλήττων ὡσάν νὰ ἦ μου ν σ του πῖ ». Αἱ λεπτολόγοι αὐταὶ διακρίσεις ἐμβάλλουσιν εἰς ἀμηχανίαν τὰς Μικρὰς Ἀδελφὰς. Ἴνα ὡς βέβαιον ὅτι δὲν πράττουσιν ἀδικίαν, συμβουλευθήσαν τὸν γενικὸν ἠγούμενον ἀδδῶν Le Pailleur, ἐρωτήσασα αὐτόν « Πῶς δύναται νὰ

διακρίνωσι μετὰ βεβαιότητος ὅτι ἄνθρωπος τις εἶνε εἰς κατάστασιν μέθης;» Ὁ ἀββᾶ ἀπήντησεν ὅτι «ὅταν κἀλὸς τις μικρὸς γέρον δὲν δύναται νὰ διακρίνη ὄνον ἀπὸ ἀλάξης χόρτου συρομένης ὑπὸ τροσάριων ἵππων, δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν ὅτι ἐπιεν ὑπὲρ τὸ δέον...» Εἶνε δύσκολον νὰ ἔχη τις μείζονα ἐπιείκεια.

Ἐν τοῖς καταστήμασι τὰ φύλα εἶνε κεχωρισμένα, καὶ ὑπάρχει τμήμα τῶν ἀνδρῶν καὶ τμήμα τῶν γυναικῶν. Βλέποντες τοὺς ὑπότροφους, χάριν τῶν ὀπιῶν τοιαῦτα λαμβάνονται προφυλακτικὰ μέτρα, τὴν κατὰπτωσιν των, τὴν σωματικὴν παραμόρφωσιν, τὴν ἀδυναμίαν, ἀκόντας μειδιῶμεν, καὶ ὅμως φαίνεται ὅτι εἶνε ἀπραίτητα. Οἱ συνεζευγμένοι — ὑπάρχουσι τοιοῦτοι πρὸς τὰς Μικραῖς Ἀδελφαῖς — δύναται νὰ συνέλθωσι πρὸς στιγμήν τὴν ἐσπέρην μετὰ τὸ δεῖπνον. Ἄλλως δέ, ὁμιλοῦσι πρὸς ἀλλήλους ὁ ὑπότροφος ἀμφοτέρων τῶν φύλων μετὰ τινος ἐπισημότητος. Οἱ γέροντες λέγουσιν «αἱ κυρία», αἱ γυναῖκες λέγουσιν «οἱ κύριοι». Ὅταν κατὰ τύχην συναγῶνται εἰς τινα διόδον ἢ ἐν τῷ κήπῳ, ἀνταλλάσσουσι χαιρετισμούς καὶ ὑποκλίσεις. «Τί νὰ σὰς εἶπῳ, κύριε πρόεδρε,» ἔλεγεν ὀδοηγουμένης γέρον, ὁ εἶδον εἰς τὸ κρατητήριον τῆς ἀστυνομίας «ἡ καρδία δὲν γηράσκει». Ἐκάστη λοιπὸν οἰκία διαιρεῖται εἰς δύο διακεκριμένα τμήματα καὶ ἰδιαίτερας αἰθούσας, ἐστιατόρια, ὑπνωτήρια καὶ θεραπευτήρια διὰ τοὺς ἀνδρας καὶ διὰ τὰς γυναῖκας. Εἰς τὰ εὐρύχωρα καταστήματα οἱ ἄνδρες ἔχουσι καὶ καπνιστήρια, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ κῆποι δὲ εἶνε κοινοί. Οἱ ἄνδρες ἔχουσιν ἴδιον κηπίον, ὁμοίως δὲ καὶ αἱ γυναῖκες συνέρχονται δὲ μόνον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ὅπου καθ' ἐκαστὴν πρῶταν γίνεται λειτουργία. Οἱ ὑπότροφοι ψάλλουσι δῆθεν αὐτῇ πρᾶγματι τὴν ψελλίζουσι· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖ τὰ φύλα εἶνε κεχωρισμένα, οἱ ἄνδρες ἴστανται ἀφ' ἐνός, αἱ δὲ γυναῖκες ἀφ' ἐτέρου. Εἰς τὸν νάρθηκα, συγκοινωνοῦντα ἀμέσως μετὰ τοῦ θεραπευτηρίου, κυλίσουσι τὰς ἔδρας τῶν παραλύτων καὶ τῶν παλιμπαιδῶν, οἵτινες παρυσίζονται οὕτω εἰς τὴν λειτουργίαν.

Ἡ ἡγουμένη εἶνε κυρία ἐν τῷ καταστήματι, τὸ ὅποιον διοικεῖ, ὡς ὁ πλοίαρχος ἐπὶ τοῦ πλοίου, τὸ ὅποιον κυβερνᾷ. Δέχεται ἢ ἀποποιεῖται τὰς περὶ εἰσισγωγῆς αἰτήσεις, λαμβάνουσα ὑπ' ὅψε μόνην τὴν σωματικὴν κατάστασιν καὶ τὴν ἔνδειαν τῶν αἰτούντων, πρὸς δὲ καὶ τὰς κενὰς θέσεις.

Αἱ θέσεις εἶνε ὀλίγαι, ἀληθῶς εἰπεῖν δὲν ὑπάρχουσι τὰ καταστήματα εἶνε πλήρη, κρούονται δὲ νυχθημερὸν αἱ θύραι αὐτῶν διὰ μίαν θέσιν, κενὴν παρουσιάζουσαν πενήμοντα ἄπορον, πολλοὶ δὲ εἶνε ἐκεῖνοι, οὓς δὲν ἠδυνήθησαν εἰσεῖτι νὰ δεχθῶσι, ἀλλὰ θὰ προσλάβωσιν ἅμα κενουμένης κλίνης τινας. Ὅπως δεχθῶσιν αὐτούς, οὐδὲν ἀπαιτοῦσιν ἔκτος μόνον νὰ εἶνε γέροντες καὶ ἀνίκαιοι νὰ πορισθῶσι τὰ πρὸς τὸ ζῆν. Ἀγνοοῦσι τὸν νόμον τῆς 24 βενδεμιαρίου ἔτους 6', τὸν ὀρίζοντα ἐξέμνηον δικαίον εἰς τοὺς ἀπύρους, ὅπως ἀποκτήσωσι δικαίωμα συνδρομῆς, δὲν ὑποβάλλουσι αὐτοὺς εἰς ἐξέτασιν, ὡς πράττει πρὸς ἀσφαλείαν τῆς ἡ δημοσίας ἀγαθοεργίας, προσπαθοῦσι δὲ νὰ δέχωνται πρῶτον τοὺς πένητας, καὶ ἔπειτα νὰ μεριμνῶσι περὶ τῆς κατοικίας αὐτῶν. Δὲν ἐξετάζουσι δὲ οὐδὲ τὴν ἐθνικότητα τῶν ζητούντων καταφύγιον.

Ἐν τῇ κοινῇ αἰθούτῃ ἐνός τῶν ἐν Παρισίοις καταστημάτων εἶδον πρεσβύτιδα συνεπειρωμένην παρὰ τὴν θερμάστραν. Ἦτο Γερμανίς, οὔτε λέξιν τῆς γαλλικῆς ἐνοουστῆ. Οὐ μακρὰν αὐτῆς Ἰταλίς μύωψ, τυφλὴ σχεδόν, στηρίζομένη ἐπὶ τοῦ παρθύρου, προσεπάθει νὰ ῥάψῃ καὶ ἔφερε τὴν βελόνην τόσον ἔγγυς τοῦ προσώπου τῆς, ὥστε ἀναπάσαν στιγμὴν ἐκένει τὴν ῥινα τῆς. Ἐλεγεν «a c c i d e n t e!» καὶ ἐξηκολούθει. Ἡδυνάμην νὰ προβῶ καὶ περιτρώω, ἐὰν ἤθελον νὰ θίξω τὸ περὶ θρησκείας ζήτημα, νὰ ἀποκλυσθῶ δὲ ἴσως πρᾶξομαι πρᾶγματα. Ἐπι μᾶλλον ἢ ἡ δικαιοσύνη, ἡ ἀγαθοεργία ὀφείλει νὰ ἔχη δεδεδεμένους τοὺς ὀφθαλμούς.

Τὰ καταστήματα ταῦτα εἶνε ἡσυχώτατα. Αἱ Μικραὶ Ἀδελφαὶ μόνον ζητοῦσι δικαίωμα τὸ ἀγαθοεργεῖν, οἱ ὑπότροφοι δὲ τὰ ἀποθηθήσκου ἐν εἰρήνῃ. Ἐνιστοῦν ὅμως οἱ πρεσβύται παρασονται καὶ προσπαθοῦσιν ἀνεύρωσιν εὐκαμφίαν τὰς. Τὴν 16 τοῦ παρελθόντος Ἰανουαρίου, ἐπισκεφθεὶς ἐν τῶν καταστημάτων τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν, εὔρον αὐτὸ πλήρες θορύβου. Ἡρχομένη ἐν ἀγνοία μου καθ' ἣν ἡμέραν ἐύρταζον τὴν ἑορτὴν τῆς ἡγουμένης, παρῆσαν δὲ καὶ τῶν ἄλλων καταστημάτων αἱ ἡγουμέναι ἐν οἰκογενειακῇ ἐπιμηρίῃ. Πάντες ἦσαν εὐθυμοὶ. Εἰσηλθον εἰς τὸ ἐστιατόριον τῶν ἀνδρῶν ὅπου τὰ γεῦμα ἐτελείοντο, πλουσίως παρατεθέν. Εἰς ἕκαστον ὑπότροφον εἶχε δοθῆ δακτύλος αἶνου, κύβδος καὶ μαῖουρον, πορτογάλλιον καὶ γλύκισμα. Οἱ τοῖχοι ἦσαν κεκοσμημένοι, πρὸ τοῦ ἀγγλικοῦ τῆς Παρθένου ἑλαμπον φῶτα καὶ ἐκρέμαντο στῆφανοι ἐξ ἀνθέων. Ἡ ἡγουμένη νέα ἔτι, μικρά, καθαρὰ, ζωηρά, προδῆλως χairoσα ἐπὶ τῇ χαρᾷ τῶν προβεβηκότων τέκνων τῆς, ἐκάθητο ἐπὶ ἔδρας κεκαλυμμένης διὰ λευκοῦ καλύμματος. Ἐπὶ τῆς καλύπτρας τῆς ὁ πρεσβύτερος τῶν ὑπότροφων εἶχε καταθέσει στῆφανον ἐξ ἀνθέων. Γέρον τις 6 μέτρων ὕψους, οὐχ ἦττον δὲ προσαγορευόμενος καὶ αὐτὸς «καλὸς μικρὸς γέρον», κρατῶν ἔξυλον σαρώθρου βεβαμμένον δι' ἐρυθροῦ καὶ κωανοῦ χρώματος, ἐξετέλει γρῆν ἀρχιτυπανιστοῦ καὶ διηθῆνε τὴν ὀρχήστραν, καθότι ὑπῆρχεν ὀρχήστρα ἀποτελουμένη ἐξ ἐνός τριγώνου, ἐνός τυμπανίου, δύο τυμπάνων καὶ μίας βαρβίτου κρουομένης παρ' ἀνδρός, οὗ τὸ ὄνομα ἤθελε μεγάλως ἐκπλήξει τοὺς ποτὲ συντρόφους του. Ἐψάλλον δὲ στροφὰς καταλλήλους τῇ περιστάσει, κρουομένης συνωδὰ τῆς βαρβίτου καὶ τῶν λοιπῶν ὀργάνων. Μετ' ἐκάστην στροφήν, τὰ τυμπανα θορυβωδῶς ἐτυμπανίζον. Οἱ στίχοι δὲν ἦσαν κακοὶ γέρον τις ποιητῆς εἰς πέναντι περιπεσιῶν κατὰ τὸ εἰωθός, εἶχε συνθέσει αὐτοὺς διὰ τὴν παρούσαν περίστασιν.

ὑποθέτω ὅτι κατὰ τὰς ἑορτὰς εἰς ἕκαστον τῶν 217 καταστημάτων τῶν Μικρῶν Ἀδελφῶν τῶν ἀπύρων ἡνοῦσι τὸ ὄνομα τοῦ ἀββᾶ Le Pailleur. Εἰκοσι χιλιάδες πτωχοὶ ὀφείλουσι αὐτῷ ἄσυλον, δικαίον εἶνε ἡ εὐγνωμοσύνη των ν' ἀνέχρηται μέχρις αὐτοῦ. Ἀφοῦ ἔπαυσαν ἄδοντες, ἐχόρευσαν ἡχοῦντων τῶν τυμπάνων εἰδὸς τετραχόρου, καὶ ὄν δύο ἢ τρεῖς γέροντες μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀρτίποδες ἐπεδείξαντο εὐκνησίαν, ἐφ' ἣ ἐφαίνοντο εἰς ἄκρον ὑπερήφανοι. Εἰς ἐξ αὐτῶν ἐκραύγαζεν ὀρχούμενός «εἰμὶ ἐγδοήκοντα δύο ἐτῶν.» Ἡχοῦντων τῶν τυμπάνων καὶ τῆς βαρβίτου μετέβησαν εἰς τὸ τμήμα τῶν γυναικῶν. Αἱ γυναῖκες εἶχον ἐνδύθη τὰ τῆς κυριακῆς στολίδια καὶ

περιέμενον τὴν ἡγουμένην εἰς τὸ ἐστιατόριον αὐτῶν. Καὶ αὐταὶ δὲ ἔψαλλον. Γρατὰ τις ἰσχυρὴ ἐχόρευσε χειρονομοῦσα χορὸν τινα τῆς Ὠβέρνης, ὃν ἐρρυθμίσε διὰ φωνῆς ὀξείας, ἄσμα δὴθεν ἄδουσα, ἄλλαι γυναῖκες ἐχόρευσαν κλίνουσαι μετὰ προσποιήσεως τὴν κεφαλὴν καὶ ἐπιτετήθευμένως μειδιῶσαι. Τὰ τύμπανα ἐξηκολούθουν. Ὁ ἦχος αὐτῶν ἐξηθροῖζε τὰ νεῦρα τῶν πτωχῶν πρεσβυτῶν. Μία ἐξ αὐτῶν σημαίνουσα τὸν ῥυθμὸν διὰ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν βραχιόνων ἐπανελάμβανε π λ ἄ ν, π λ ἄ ν, π λ ἄ ν! κατὰ τὸ μέλος τῆς ἀποχωρήσεως οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ἔλαμπον, τὰ χεῖλη τῆς ἦσαν ὑγρά, διεστέτο δὲ ὑπὸ ἐσωτερικῆς τρόπου τινὰ ταραχῆς καὶ ἐφαίνετο ἔξω ἑαυτῆς, ὡσεὶ ὁ συνταράττων αὐτὴν ἔρρυθμος κρότος ἔχεν ἐξεφερεῖ νεανικὰς ἀναμνήσεις σφοδρᾶς χαρᾶς καὶ ἀπολαύσεως. Πάντες οἱ ὑπότροφοι διεσκέδαζον διεσκέδαζον ἐπίσης καὶ αἱ Μικραὶ Ἀδελφαί. Μία ἐξ αὐτῶν εἶχε λάβει τὸ τυμπάνιον καὶ ἐκρότει αὐτὸ ἐρυθρὰ ἐκ τῆς εὐχαριστήσεως. Διὰ τὰ σιωπηλὰ ἐκεῖνα ὄντα, τὰ σύννοα καὶ ὀμιλοῦντα χαμηλῆ τῆ φωνῆ, ὁ θρύβος εἶνε διασκέδασις ἐξάγουσα αὐτὰ τοῦ συνήθους βίου καὶ οἰοῦντι ἀναπληροῦσα τὰς ἐκ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς εὐποιίας ἐξαντληθείσας δυνάμεις τῶν. Ἄλλως δὲ παρετήρησα ὅτι αἱ Μικραὶ ἀδελφαὶ ῥέπουσι πρὸς τὸν γέλωτα, ὡς νὰ ἦτο ἡ εὐθυμία τοῦ ἐπαγγέλματός των ἰδίᾳ. Ἐχουσι, φαίνεται, ἀνάγκη νὰ φαιδρῶναι τοὺς τε ὑπότροφους καὶ ἑαυτὰς καὶ ν' ἀποσπάσωσιν οὕτω καὶ αὐτοὺς καὶ ἑαυτὰς ἀπὸ τῆς ἀδιαλείπτου θέας τοσούτων δεινῶν. Ἐκεῖναι, ὧν ὁ χαρακτήρ εἶνε φύσει μελαγχολικός, δὲν δύνανται νὰ μετέλθωσι μέχρι τέλους τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο, κινταλείπουσι δὲ τὸ ἀγαθοεργὸν σωματεῖον καταπρῆγουσι, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, εἰς σωματεῖον τι ἐκ τῶν ἀσκητικῶν.

(Ἐπεται τὸ τέλος). Μετάφρ. ΒΑΙΖΗΣ Σ. ΣΟΥΤΣΟΥ.

Η ΑΠΟΛΕΣΘΕΙΑ

[Μυθιστορία τῆς Κυρίας Henry Greville.

Μετάφρσις Π. Ι. Φέρμπου].

Συνέχεια ἴδε προηγούμεν. φύλλον.

ΚΘ

Ἡ Μαρκέλλα ἀπῆλθε βήματι ταχεῖ κατευθυνομένη πρὸς τὸ κέντρον τῶν Παρισίων. Αἰετικῶς συγκεχυμένα ἰδέαι τῆς ἠκολούθουν φυσικῆν τινα κλίσιν, καὶ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν τῆς ἡ κυρὰ Ζαλίην. Ἀναμφιβόλως προτιμότερον θὰ ἦτο νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸν ἰατρὸν καὶ νὰ λάβῃ τὴν γνώμην αὐτοῦ, ἀλλ' ὅμως τὸν ἐφοβεῖτο ὀλίγον, πράγμα ἀρκούντως σύνθητες καὶ παρ' ἐκείνους τῶν παιδίων, ἅτινα αἰσθάνονται ἀληθῆ ἀγάπην πρὸς τὸν ἰατρὸν. Ἀλλὰ καὶ δὲν ἐγίνωσκε τί νὰ τῷ εἴπῃ· διότι ἐφέρετο μὲν πρὸς αὐτὴν μετὰ πολλῆς ἀγαθότητος, ἀλλ' αὐτὴ δὲν εἶχε πολὺ θάρρος πρὸς αὐτόν, διότι οὔτε γυναῖκα εἶχεν, οὔτε τέκνα... Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Μαρκέλλα προετίμα νὰ ἐπιχειρήσῃ νὰ ἀνεύρῃ τὴν κυρὰ Ζαλίην, τὴν φίλην τῶν ἀποφράδων αὐτῆς ἡμερῶν, καὶ τὴν πρώτην

τῆς προστάτιν... Τίς οἶδε; ... Πιθανὸν νὰ εἶχεν ἐπαγέλῃ! πιθανὸν νὰ τὴν ἀνεύρισκε μετὰ τῆς Τριανταφυλλίως... Τοῦτο διανοουμένη ἡ Μαρκέλλα ἠσθάνθη τὴν καρδίαν τῆς παλλομένην τοσοῦτον βιαίως, ὡστ' ἐδέησε νὰ ἐπιβραδύνῃ τὸ βῆμά της. Ἀνευρίκουσα τὴν Τριανταφυλλίαν, θὰ ἐνόμιζε σχεδὸν ὅτι ἀνευρίτκει τὴν οἰκίαν τῆς κυρίας Ἑρμίνης.

Ἄλλὰ καθ' ὅσον προῦχώρει, τὸ θάρρος τῆς ἤλαττοῦτο. Ἦτο πολὺ μακρὰν, καὶ ἐὰν δὲν εὕρισκε τινα, τί θὰ ἐκκμινε; Τὸ θυλακίον τῆς τη ἐφαίνετο βαρὺ, ἐθάρυνε δὲ αὐτὸ ἡ χαρτίνη πυξίς. Τῆ ἦλθεν ὀρέξις νὰ σταθῇ που ἵνα παρατηρήσῃ τὸ περιεχόμενον. Πόσα ἔτη εἶχον παρέλθῃ ἀφ' οὗτου ὀρθία παρὰ τῆ κυρία Φαβροῦ, εἶχεν ἰδῆ αὐτὴν διευθετούσαν τὰ ἔγγραφα καὶ τὸ μικρὸν δέμα τότεῖον τὰ πενήκοντα φράγκα τῆς Μαρίας Μονφόρ!

Ἄληθως ἡ Μαρκέλλα εἶχε πενήκοντα φράγκα ἰδικὰ της, τὸ μόνον καὶ πενιχρὸν κληροδοτήμα τῆς μητρὸς της! Τὸ ποσὸν τη ἐφαίνετο μέγα τι, διότι οὐδὲν ἄλλο ἠγόρασε ποτε ἢ τὰ της καθ' ἡμέραν τροφῆς, καὶ ἀντι πενήκοντα φράγκων δύνανται τις νὰ προμηθευθῇ πολὺν ἄρτον, ὡς καὶ κοτελέττας. Ὅπως δὴποτε ἠδύνατο νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ τινα χρόνον, ἕως οὐ ἀνεύρῃ τὴν Τριανταφυλλίαν... Ἄλλ' οὐδόλως ὅμως διανοήθη νὰ ἐρωτήσῃ ἑαυτὴν ποῦ ἐμελλε νὰ κοιμηθῇ τὴν νύκτα ἐκείνην.

Ἐβάδιζε ταχέως, καὶ μετὰ πολλὴν ὥραν ἐφθασεν εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς Ὀμοιοίας. Ἐκεῖ ἐστάθη νὰ ἀναπνεύσῃ ὀλίγον διότι ἦτο καταπεποιημένη. Ἡ ἀγωνία ἦν ὑπέστη καθ' ὅλην τὴν νύκτα, ὁ κακὸς ὕπνος, ἡ ἔλλειψις τροφῆς, διότι ἀπὸ τῆς προτεραίας οὐδὲν εἶχε φάγῃ, ἡ κατεσκευασμένη φυγὴ της — διότι τί ἄλλο ἦτο τοῦτο ἢ αὐτόχρομα φυγῆ! — πᾶσαι αὐταὶ αἱ συγκινήσεις τὴν εἶχον ἐξαντλήσῃ. Ἠσθάνθη δὲ ὅτι ἐπέινα, καὶ διανοήθη νὰ ἀγοράσῃ μικρὸν τινα ἄρτον παρὰ τινος ἀρτοποιῶλου· πρὸς τοῦτο δὲ εἶχεν ἀνάγκη χρημάτων. Στηριχθεῖσα λοιπὸν ἐπὶ τοῦ χεῖλους τῆς δεξαμενῆς τῆς πλατείας εἰσῆγαγε μετὰ προσοχῆς τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλακίον της.

Ἄοριστόν τι αἰσθημα φρονήσεως εἶπεν εἰς αὐτὴν νὰ μὴ ἀνασύρῃ τὴν πυξίδα ἔξω τῆς κρύπτῆς της· διανοήθη ὅτι πιθανὸν νὰ τὴν ἐρωτήσῃ τις τί κάμνει ἐκεῖ, ἢ νὰ ζητήσῃ νὰ ἴδῃ τὰ ἔγγραφα της... ὀλίγα βήματα μακρὰν αὐτῆς διεγράφετο ἡ σκιαγραφία κλητηρὸς τινος... Ἡ Μαρκέλλα ἔξεσε διὰ τῶν δακτύλων της τὸ χαρτόνιον, ἀλλὰ μετὰ προσοχῆς μήπως βλάβῃ τὰ περιεχόμενα ἔγγραφα, καὶ ψηλαφῶσα ἀνέζητει τὸ μικρὸν χαρτίον τὸ περιέχον τὴν περιουσίαν της... Ἄλλ' αἰφνης ὅμως ἠσθάνθη νομίσματα κυλιόμενα μετὰ τῶν δακτύλων της. Ἐκπληκτος, ἀνέστυρεν ἐν τῶν νομισμάτων τούτων... Ἦτο χρυσοῦν!

Ἐξάγει δεῦτερον νόμισμα καὶ αὐτὸ χρυσοῦν. Ἐκθαμβος ἠρώτα ἑαυτὴν μήπως ἦτο ἀπάτη τις τῶν αἰσθησῶν, μήπως ὁ κόπος καὶ ἡ πείνα ἐπε-